

ELS LLIBRES I LES COSES

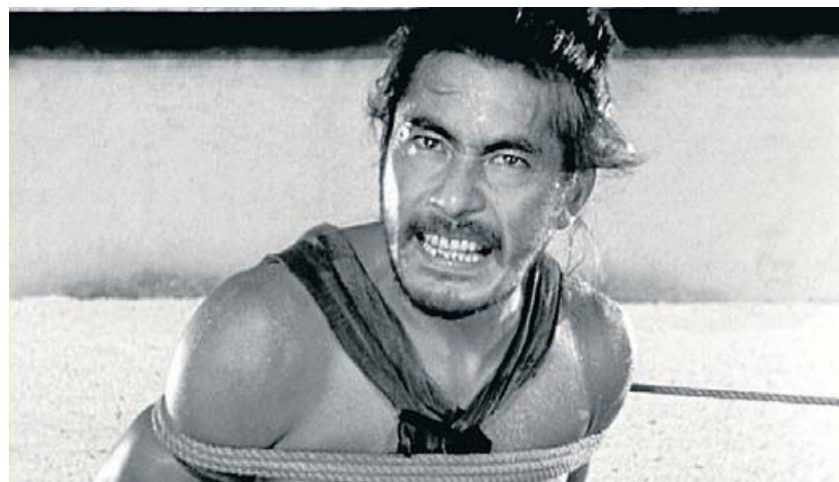
IGNASI ARAGAY

Quim Torra i Ko Tazawa: la mort i la identitat

Itanmateix, la vida segueix. També la literària. Enmig del nostre permanent Dragon Khan polític, els escriptors escriuen i els editors publiquen. El president Quim Torra, també ell escriptor i editor, invocava ara fa una setmana, en la seva investidura, “la vida!”. I hi posava al centre “llibertat i cultura”. Una vida plena, doncs. No és, però, la que ell gaudirà els propers mesos. Des de l’ull de l’huracà, ara Torra experimenta en pròpia pell la brutalitat de la vida política en la seva versió més crua, més brutal. Se li ha girat en contra la seva escriptura periodística de batalla, el seu “nosaltres” sense filtre. Afirmar-se en contraposició a un “els altres” caricaturitzat és sempre un parany, un autoengany. Ara el caricaturitzen a ell com a monstre. No li serà fàcil combatre la distorsió. Per fer-ho, necessita tres coses de les quals anirà escàs: temps, llibertat i serenitat.

Però bé, aquestes ratlles no eren per parlar de Torra, sinó d’un altre escriptor i editor, Ko Tazawa, que fa unes setmanes, potser ja més d’un mes, em feia a mans dos títols que acaba de publicar a la seva col·lecció *Sèrie de Literatura Japonesa*. Ens havíem trobat a Queralbs, on té casa, i al cap d’uns dies, a Barcelona, vam dinar al Gelida. Ha anat passant el temps, tan políticament accelerat i convuls, fins que m’he pogut llegir *Rashomon*, de Ryunosuke Akutagawa (1892-1927), mestre del conte japonès. Akira Kurosawa va portar *Rashomon* al cinema i li van donar el Lleó d’Or a Venècia el 1951.

FOTOGRAMA DE 'RASHOMON', FILM D'AKIRA KUROSAWA

LA VIDA ÉS ACCEPTAR I CONÈIXER LA MORT; LA IDENTITAT ÉS ACCEPTAR I CONÈIXER L'ALTRE, EL DIFERENT

A diferència de Torra, a Akutagawa sempre el va atreure més la mort que la vida, fins a cometre suïcidi. Va deixar una nota que acaba així: “Potser suïcidar-me ara és l’únic comportament capritxós de la meua vida. He somiat diversos futurs, com qualsevol altre jove. Al capdavant, ara m’adono que no he estat més que el fill d’una mare boja. Ara sento l’odi no només cap a mi mateix sinó també cap a tot plegat”. El premi literari més prestigiós del Japó duu el seu nom i molts contes seus formen part dels llibres de text escolars.

L’acció de *Rashomon*, que vol dir “el portal de Rasho”, se situa al Kyoto decadent de fa 1.000 anys, on un servent es converteix en lladre per sobreviure, i roba a una vella solitària. No hi passa gaire cosa més: buidor i mirar la mort a la cara. L’altre conte del volum, *Dins un bosc*, és igualment desconcertant i desesperançador. Té la mort com a protagonista: s’ha produït una violació i un assassinat, i diferents personatges donen la seva versió. Potser l’únic sentit de tot plegat és el que diu el bonze (monjo budista), un dels testimonis que s’interroga: “La vida humana és tan efímera com una rosada i tan curta com un llampec”.

Akutagawa és un bon exemple que la vida consisteix a acceptar i conèixer la mort. I Ko Tazawa és un bon exemple que la identitat consisteix a acceptar i conèixer l’altre, el que és diferent. ♦♦

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

L'imperdible és el nou imprescindible

He manllevat el títol d’aquest *tast* d’una revista. En el context original, volia dir que l’agulla imperdible –que tant pot ser *l'imperdible* com *la imperdible*– ha esdevingut imprescindible per personalitzar la moda. Però, en un context més lingüístic, és l’adjectiu *imperdible* el que sembla que està esdevenint el nou *imprescindible* quan li volem dir a algú que no es pot perdre una pel·lícula, un llibre, una exposició, un viatge, etc. De fet, “Els imperdibles” ja és un nom de secció en alguns mitjans.

És cert que té un poderós rival: l’anglicisme *must*. “Si vas a Londres, el London Eye és un *must*”, et poden dir. Doncs bé, ara també sembla que, a més de *must*, pot ser *imperdible*. Però és correcte utilitzar *imperdible* amb aquest significat? El DIEC2

ens diu que *imperdible*, a més de ser una agulla, vol dir –com a adjectiu– “que no es pot perdre”. El GDLC fa un pas més: “que no és susceptible d’ésser perdut”. Cap dels dos diccionaris ens en dona cap exemple.

Tot i així, sembla bastant clar que –normativament– un bolígraf *imperdible* no seria un bolígraf que has de comprar i tenir perquè va la mar de bé, sinó un bolígraf que és molt difícil perdre o extraviar. Vol dir, per tant, que una cosa no es pot perdre i no pas que algú no es pugui

(no s’hagi de) perdre una cosa. Si volem que el subjecte no sigui la cosa sinó la persona que en gaudeix o se’n serveix tenim *imprescindible*: “de què hom no pot prescindir”.

Sigui com sigui, aquest *imperdible* normatiu és molt inusual. Si dic que un llibre és *imperdible*, ningú entén que no es pot extraviar. La llengua serveix per entendre’s i si un significat ampliat (fins i tot impròpiament) comunica bé, s’estén; i quan s’estén i arrela, el diccionari l’acaba entrant. Com passa sovint, l’ús castellà hi té un pes. I solen ser els diccionaris d’ús, com el *Diccionario del español actual* de Seco, Andrés i Ramos, els que fan el primer pas: “cosa que no se puede perder o dejar de disfrutar”. Dependrà del conjunt de parlants que aquest pas també l’acabin fent els nostres diccionaris. ♦♦

SI UN NOU SIGNIFICAT COMUNICA BÉ, S'ESTÉN; I QUAN S'ESTÉN I ARRELA, EL DICCIONARI L'ACABA ENTRANT

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] La força d'un destí
MARTÍ GIRONELL
Columna
400 pàgines, 21,50 € 1/11

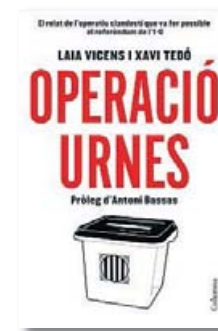
[2] La dona a la finestra
A.J. FINN
Rosa dels Vents
544 pàgines, 19,90 € 5/8

[3] Permagel
EVA BALTASAR
Club editor
192 pàgines, 16,50 € 7/10

[4] La novel·la de Sant Jordi
MÀRIUS SERRA Amsterdam
350 pàgines, 18,50 € 9/11

[5] Jo soc aquell que va matar Franco
JOAN-LLUÍS LLUÍS Proa
256 pàgines, 20 € 2/13

NO-FICCIO

[1] Operació Urnes
LAIA VICÈNS I XAVI TEDÓ
Columna
160 pàgines, 15,90 € 1/22

[2] Dies que duraran anys
JORDI BORRÀS
Ara Llibres
208 pàgines, 22,95 € 8/13

[3] Bon dia, són les vuit!
ANTONI BASSAS
Destino
352 pàgines, 20,50 € 3/14

[4] Estima'm quan menys m'ho mereixi
JAUME FUNES / Columna
266 pàgines, 17,90 € -/2

[5] On eres l'1-0?
QUICO SALLÉS
Rosa dels Vents
144 pàgines, 14,90 € 2/6

CASTELLÀ

FICCIO

[1] Las hijas del Capitán
MARÍA DUEÑAS
Planeta
608 pàgines, 22,50 € 1/6

[2] La mujer en la ventana
A.J. FINN
Plaza & Janés
544 pàgines, 19,90 € 3/8

[3] Patria
FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
648 pàgines, 22,90 € 4/88

[4] Seremos recuerdos
ELÍAS BENAVENT
Suma de Letras
536 pàgines, 16,90 € 2/4

[5] Fuimos canciones
ELÍAS BENAVENT
Suma de Letras
544 pàgines, 16,90 € 5/6

NO-FICCIO

[1] Piel de letra
LAURA ESCANES
Aguilar
256 pàgines, 12,90 € 1/5

[2] Las almas de Brandon
CÉSAR BRANDON NDJOCU
Espasa
256 pàgines, 12,90 € 2/8

[3] España quedó atrás
RAMÓN COTARELO
Now Books
320 pàgines, 17,90 € 6/8

[4] Morder la manzana
LETICIA DOLERA
Planeta
320 pàgines, 17,90 € 3/11

[5] Con permiso de Kafka
JORDI CANAL
Península
348 pàgines, 17,90 € -/5

Rànquing setmanal de la Cambra del Llibre de Catalunya
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat